

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU HETILAP.

A „Muraszombati gazdasági fiók-egylet“ s a „Muraszombati dal- és zene-egylet“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Negyedévre 75 kr.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklámfiók a kiadóhivatalhoz (Grünbaum Márk) intézendők.

Felolós szerkesztő: TAKÁCS R. ISTVÁN.
Kiadó-tulajdonos:
GRÜNBAUM MÁRK.

Kéziratok, levelek a egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez küldendők.
Hirdetési díj: 1 hasábolypontot egyszeri hirdetésnél 10 kr. többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr. Nyilváltér petitsora 25 kr.

Felhívás.

A „Muraszombati gazdasági fiók-egylet“ folyó év június hó 15-én tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy ez év szept. 21—25-ik napjain Szombathelyen rendezendő általános gazdasági kiállításon külön pavillonban csoportkiállítással óhajjt részt venni.

Hogy gazdasági egyletünk eme nemes elhatározása megvalósulhasson, egyedül járásunk területén levő birtokosság érdeklődésétől függ. Az egyesület nem retten vissza sem a nehézségektől, sem az áldozatoktól, miért is teljes tisztelettel hívja fel járásunk összes birtokosait, hogy e működésében őt támogatni sziveskedjenek, mitem óhajtván mást, mint hogy minél tömegesebben jelentkezzenek kiállítandó gazdasági terményeikkel s egyéb kiállítási tárgyaukkal.

Július hó 6-ikán tartott bizottsági ülés határozataiból kifolyólag a következő utmutató intézkedéseket van szerencsénk a t. ez. birtokosság tudomására hozni:

I. A tervezett csoportkiállítás két részre oszlik, és pedig:

- 1) gazdasági termény, kertészet, szőlőszet és borászat, tejtermékek s tejgazdasági eszközök, méhészet, erdőszet, házi-ipar és tanszerek kiállítására;
- 2) 16- és baromfi-kiállításra.

II. Részt vehet benne a muraszom-

bati járás területén lakó minden nagy- és kisbirtokos.

III. A gazdasági fiók-egylet pavillonjában a kiállított tárgyak után térdij nem fizetendő.

IV. A kiállítási tárgyak, ha azok szept. 1-jéig, illetve a romolható tárgyak szeptember 18-ig Muraszombatba küldetnek, azok a fiók-egylet költségén szállíttatnak Szombathelyre.

V. A terménykiállításnál egyöntetűség tekintetéből a kiállítók a gazd. fiók-egylet által e czélra készített zacskókat ingyen kapnak.

VI. A terményekből kiállítandó 2 liter.

VII. A jelző táblák és feliratokról a gazdasági fiók-egylet fog gondoskodni.

VIII. A lókiállítás és a tehervonó löversenyénél, a gazdasági fiók-egylet által kijelölt résztvevők minden egyes állat után elartási költséget kapnak. Az ezekre esedékes térdijt szintén a gazd. fiók-egylet viseli.

IX. A kiállításban résztvenni óhajjt birtokosok tartoznak bejelentésüket aug. hó 15-ikéig bezárólag a „Muraszombati gazdasági fiók-egylet“-hez czimezve, a kiállításra szánt tárgyak lajstromos kimutatásra mellett beterjeszténi. Leveleiket — Takács R. István levelező taghoz, Muraszombatban — czimezzék. A kiállítási tárgyak a s nevezethez szállíttandók.

X. A termény-kiállításnál a kiállított tárgyak a kiállítás után elárvereztetnek.

XI. A kiállításra vonatkozó bármimemű felvilágosítással szolgál elsősorban a bizottságnak minden tagja, másodsorban Takács R. István levelező-tag. Muraszombat, 1889. július hó.

GR. BATHYÁNY ZSIGMOND,
elnök.

TAKÁCS R. ISTVÁN,
gazd. levelező-tag.

Konyhakertészet.

(Folytatás.)

A *paszuly vevgy bab.* Ennek is számos faja van. A talajban nem válogat de a víznyos földet nem szereti. A hideg iránt érzékeny, azért későn kell ültetni. Egy-egy fészekbe 3—4 szemet kell tenni.

5. *Kabokas növények.* Ezen növények mind meleg, napos fekvést s jó erőben levő erősen trágyázott talajt kívánnak.

Az *ugorka.* Ha talajunk nem elég televényes, akkor ez ala 100 cm. széles ágyakat készítünk, melyek közepén 30—40 cm. mély és oly széles árkokat ásunk s ezeket megtöltjük érett trágyával és rája a földet elegyengettük. Ezután 5 cm. mély barázdát húzza a magot 5 cm. távolságban egymástól berakjuk s fekete porhanyó földdel beföldjük. Ez előbb nem törtentetik, mint ápril végén vagy május elején, mert az ugorka a hideg iránt nagyon érzékeny s könnyen elfagy.

Midőn 8—10 nap múlva a palánták kibújnak, kiritkítjuk annyira, hogy egyik tő a másiktól 10—15 cm.-nyire álljon, mire jól meg kell ültetni s utóbb is szárazság idején hetenkint kétszer-háromszor este erősen meg kell öntözni, gyomtöl mindig tisztán s porhanyóan tartani a talajt s a tövekhez kell egy kissé húzni a földet. Ilyenkor czélszerű töveiket porló trágyával beföldni, hogy a nedvesség tovább megmaradjon.

Midőn az indák terjedni keznek, egyenlő távolságba hoztuk őket s széles helyen apró fa-

STARGAZA

Annyi szenvedés után.

— Elbeszélés. — (Folytatás.)

A toborzó bizottság megalakult s már másnap este 700 iratba föl magát honvédtül, készen az indulásra.

A jelentkezők száma a körül vidékiekkel pár nap múlva már kétezer körül járt.

Faluról-falura, városról-városra járta a nóta:

„Muzsika szól, verbuválnak,
Csapj föl öcsém katonának.“

A semmiből kelle e nemzetnek hadsereget állítani, azt felszerelni; — meg van írva, hogy a gadagok aranyaitak, ezüstjeiket hozták a haza oltárára, a szegény pedig sajától vonta el falatját s oltanyujtá a hazájának!

II.

Elvezetjük a kedves olvasót egy kerti lugasba; a kertnek minucsenk tekervényes sétányai, száz és száz fajú ritka cseméti, konyhakert biz az, mely a háztartáshoz szükséges növényt szolgáltatja be: közepén a virággyak közül emelkedik fel az izléses lúgas, melyet folyondár őrel körül, azonfelül egy óriási dída árnyékol be.

Itt találjuk a mi hős szónokunkat, Kendefy Bélát.

Nézünk arczára.

Nem látjuk ott a haragos lelkesedés füzét, szeméiből nem tör elő az a villám, mely annyit elragadott.

Itt ő már gerle, szerelmesen bugó gerle; hisz a pszutai oroszlán is meglapulna szépen, mikor mellette a menyéi szendeszég, az elbitvőló kellem és az oadaó szeretreméltóság megtestesült képe állans.

Kendefy lelkének szemfénye, gondolatának tárgya, egyzóval mindene az ő Ilonkaja.

Egy 17 éves gyermek-leány, ki viszont bálványozza őt a természet, a női kebel szent hevével... édes ábrándozásával.

Ilonka Dombzsonghy János földbirtokosnak gyermeke, szüleinék feltett kinece.

Kendefy már 4—5 hónap óta látogatja a házat, mely az alapos készülttség, zép vagyon fölött rendelkező és jó családbeli Kendefy látogatását örömmel fogadta; hah számítani kellett akkor is!

Ennyit a viszonyok és a helyzet tisztázására. „És mi lesz mind ebből?“ — folytatá a már megkezdett beszélgetést Ilon.

— Éu hiszen — válaszolt Kendefy — hogy diadalmas esatánk békét hoz, a felbolygatott nemzetiségek észterének, a nekvadült ellenség pedig kitarokodik az országból; mert a mily lelkesedétség uralkodik nálunk, lehetetlen nem győznünk s mindezekben fölül velünk van Isten és a népjög; egybeirant hagyjuk e dolgokat kedves Iloniam, beszéljünk magunkról, az én soha ki nem alvó szerelmemről.

Igazva van Kendefy ur — válaszolt a leány — ki tudja, mit hoz a holnap, én gyenge nő vagyok, terem nem a tetek mezeje, világon a sziv világa, de mégis azt mondom, — s ánkénytelenül tért vissza az elajteni akart beszéd folyamára

— önöket megtámadták, önök férfiak, tudjak kötelességeket; nekem kinos lesz az elválas, a porczeket hónapokunk, a napokat éveinek képezem. De annál edesebb lesz a viszontlátás, ugy-e bár?“

— Imadott jó lélek — szolt magasztos au Kendefy — hánször éreztem fölénét fölöttem, érzem most is! Kegyed szeret engem, én imadom: ha majd eljő a béke napja, ha megszűnik az országdúló viszály s veszály és egy férfi lép eléje megkerve e piczike kezeket, ha azt mondja, légy enyém, légy anygalom, védöm, urnóm és hitvevsem, remélhet-e „igen“-t a férfi?“

Ilonka a hirtelen jött kérdésre mélyen elpirulva lesült legszébb égszin szeméit, hogy a kötelesség pereiben annál kevessebben emelje föl ragyogó megdicsőült tekintetét.

Az esdő helyzetben még feleletet váró Kendefynek kezét nyújtá és leirhatlan báju mosolylyal rebegte el az „igen“-t.

Kendefy egy addig ismeretlen forró érzelem hatotta át, szeméi elől elenyészett a világ, szárnnyakon vélt repülni az igazí boldogság hona felé, keze önkénytelen voná közelebb a kis anygalt, majd vedőlög táruáltak szét karjai s szorítá ferhas kebeléhez Ilonákat; mindkettőnek arca lángolt, szeméiből tűz lövelt, — a két fő lassan vonzódt egymáshoz, míg a két édes, bódító mámorító reszkető ajak egy kimondhatatlan kéias csókban nem olvadtak össze; az első csók volt, az égi gyönyör egy szikrája.

Ez alatt Dombzsonghy né 40—50 lépésnyi távvolba boszankodott az égét napra, hogy mindent kiéget; a szárazságra, mely mindent kiöl, elhervaszt.

kampókkal a földhöz erősítjük, hogy a szél össze ne kuszálja őket.

Addig míg az indák szét nem terjednek, az őrös helyeken lehet salátát, vagy hónapos retket termeszteni.

Magnak való ugorokát az első gyümölcsből hagyunk. Őszi és téli savanyításra juniusban kell vetni az ugorokát.

Vetésre legjobb a két-három éves mag.

A dinnye. Van sárga dinnye és görög dinnye. Mindeniknek számos faja van. A földet szinten úgy kell előkészíteni alaja mint ugoroka alá. Vetésre Szt.-György nap táján történik. Egy-egy fészekbe 3-4 magot kell tenni, de ha mind kikel, kálálás alkalmával csak kettőt kell meghagyni.

Vetésre a 4-5 éves mag legjobb. Midőn a tövek hatodik levelre hajtanak, akkor a két középső levél hajtása kicsipetki, így rendszer csak három fogaat hajt a tő, később a hosszabb hajtásokat szintén vissza kell csipetni, mi a gyümölcs növekedését elősegíti. Száraz időben gyakran kell öntözni és kapálni, indáját gyökereztetés végett egy-egy kapa földdel letakarni. Ha tojás nagyságúra nőttek a gyümölcsök, az öntözést el kell hagyni.

Akkor érett meg a sárga dinnye, ha szára körül repedezett s indájáról könnyen leszakad.

Magnak mindig a legelsőnek és tő-dinnyéket kell választani. Közéleben ugorokát vagy tököt természetesen nem szabad, mert elfajzik.

Míg indája el nem terjed, mellékterménye lehet saláta, korai kalarab és hónapos retke.

A tők. Ennek is sok faja van. Legismertebb a disznó tők s az emberi eledelre is alkalmas uritök. Mivelése megegyez a dinnye mivelésével.

Hírek és különfélek.

A szombathelyi általános gazdasági kiállítás tehervonó létesítvény-tervezete a következő: 1. A versenyben részt vehet minden Magyarországon tenyésztett és magyar állattaló birtokában levő nehéz igás-ló. 2. A verseny egyes fogatokban történik. 3. A távolság 1000 méter. 4. Az indítási képesség megírálása egy szilárd oszlopba erősített kampóhoz akasztott dinamó-méter segítségével történik. 5. A vonó-képesség megírálása súlyokkal terhelt szekérrel következőképpen történik: a) az indításnál 25 q súly rakatát a szekérre, b) minden 200 meter utal mindaddig, míg a bíráló bizottság a lo maximális vonó-képességének kifejtését elérkezettnek nem véli; 6. A lovak az indítás előtt és utána megmérnek a súly veszteség megállapítása céljából; 7. Azon lo, mely háromszoros bizatásra meg nem indítja a terhet, a versenyből kizáratik; nem különbözik az, a mely itközben bármi oknál fogva megáll, kivéve a pálya egyenetlensége miatt esetleg előforduló akadályt; 8. A használandó löszerszámú nincsen feltételhez kötve. 9. Az ostar használatát megengedtik ugyan, de a használat mérve az értékszámozásnál tekintetbe vesendő. 10. Díjak: Egy 1-ső díj 15 drb 10 frankos arany = 150 frk. Két 2-ik díj 10 drb 10 frankos (100) = 200 frk. Négy 3-ik díj 5 drb 10 frankos (50) = 200 frk. Összesen 550 frk. Bírálás módja: a) megírálattik az indítási képesség, az indító erő vonó-kilogrammban kifejezve, viszonyítva a lo testúlyához; b) a lo magaviseletét a vontatás alatt 1-5. terjedő értékszámokkal; c) a lónak vontatás közben másodpercre méter kilogrammban kifejezett munkája, d) kifejezetteik a viszonyzám a lónak a 10-12

ben végzett munkája és a test-úly vesztesége között.

A muraszombati gazdasági fiók-egylet azon egykezetét, hogy az ugynevezett muraközi nehéz lovak nagyobb számban jelenjenek meg a szombathelyi kiállításon, úgy véli elérhetőnek, ha ezen lófaj részére előleges díjazás engedélyeztetnek. A központi választmány elhatározta, hogy e célra 100 forint folyósít, s 20 újat engedélyez, ezen díjak azonban akkor fognak kiadott: midőn az illető lo a kiállításra tényleg megjelent. A díjazás eszközésére báró Ambrózy Lajos, Reiszig Alajos és Chernel György kiküldtnek.

Pályázat. Néhai H. Gy. Bathányi Gusztáv által az országos magyar gazdasági egyesület felügyelete alatt álló budapesti i-tránelki gazdasági iskolánál nett 3000 frtos alapítványi helyre, mely jelenleg őrésedében van, Vasvármegye részéről fog egy árvaív felvételt. Erre néve a megyei alispáni hivatal 15.442.59 sz. a pályázatot hirdetett. A kérvények kellőleg felszerelve f. évi június 30-ig terjesztendők be.

Adakozás. A muraszombati-járási tanítókör árvalás-alapja részére adományoztak: A „Fordítók” 1 frt 27 krt. „Istállóépítők” 1 frt 10 kr. „Irodalom” 10 kr. Fegadújak a kör nevében hálás köszönetemet. *Vilgolyi Ferenc,* elnök.

Gróf Bathányi Lajos ő. m. g. Győr-vármegye főispánja védnöksége alatt aug. 4-től 11-ig terjedő országos munkakiállításit rendeznek iparos-szegedek és tanoncok részére, de a melyben önálló iparosok is részt vehetnek s a női kézimunkának, valamint a házi iparnak is hely adatik.

Az új egy forintosok már megérkeztek és — mint a „B. H.” írja — máris tömekek apró kifogást emelnek ellene. Hogy rajza izléstelen, elhibázott, hogy a király képe fölismerhetetlen stb. Mindez hagyján; de van az új forintosoknak egy olyan hibája, mely a legkomolyabban figyelemre-méltó. Az új forintos tudniillik hagyja a színét. Ha megdörmöcsített kendővel csak egy kissé megdörzsöljük, zöldeskek folt marad a kendőn. A forintosok feloldott festékje.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter a muraszombati kir. járásbíróshoz aljegyzővé Ernusz Gyula szentgotthárdi bírószak joggyakorkokat, — a német-újvári járásbíróshoz Irnökkai Szendy Ferenc utjanó díjjal nevezte ki.

Záró-ünnepély. A muraszombati kisdödvéda ez évi záró-ünnepelye július hó 27-én délután 4 órakor lesz. A gyermekeknek ezen, ének- és szavallással ösözöttökön ünneplyre tisztelettel meghívattak.

Ziskó György kir. bírószági végrehajtó állásáról lemondván, ezen állomásra a „Budapesti Közlöny” póntéki száma pályázatot hirdet.

Irtózatok szerencsétlenségnek volt színhelye Hartner Károly muraszombati kereskedő málnási majorja f. hó 19-én, a délutáni órákban. Frumen János muraszombati zsellér 11 éves József nevű fia a fenti majorban felállított korongú Marius-féle cséplőgépnél mint vizihordó segédkezvén, amint a gép tetején az egykor saroktölt a másik felé akart haladni, oly szerencsétlenül esuszott meg, hogy bele esett a járában működő gépbe s az jobb lábát tétőtől a szó szoros értelmében leszakította; e-ak egy szinte fent dolgozó munkásszony leleljenelének köszönhető, hogy a szegény fiút magához ragadva a teljes szorongóslótt megmentette. A szerencsétlen fiút rögtön Muraszombathá szállították s itt gyógykezelés alá vették ugyan, de rövid kínos szenvedés után

„Mikor indultunk utnak a mi derek újonczainkat?” — kérde Dombzsigy is.

Levelet kaptam Rékas barátunktól — válaszolt Kendefy — melyben értesít, hogy a legnagyobb örömmel fogadták küldöttségünket, s hallva négyülésünk határozatát, a küldöttség tagjait össze-vissza öleltek; egy tisztet indítottak utnak, a ki tőlünk a legénységet általvegye fel- eskütsesse és a fősergehez vezérle begyakorlás végett.

Dombzsigy csak lelkenedeztet mundekek halatárja.

Azért gondolnám — folytató Kendefy — értesitenünk kellene az ifjakat, hogy mindenki készüljön a lehető rögtönbi elindulásra.

Igaz van Kendefy barátom, tegyük is meg a rendelkezést azonnal, mert ki tudja, mely pillanatban érkezik meg a tiszt, menjünk együtt azonnal.

E perczben az ajtón kopogtatnak. „Szabad” — szól a házi ur. Az ajtó kinyílt s egy természetes, vállas honvéd-kapitány lépett be.

Üdvözlöm önöket uraim — szól katonás festtelenséggel — én a központi honvéd-nai bizottság küldöttje, a bizottmány legfőbbök közönetét hozom a haza nevében önök intézkedéséért, itt van megbízatásomról szóló igazolvány. Szentgyörgyi Elemér vagyok, feladatod az újonczok átvételé lesz, ezen utastársal vagyok Dombzsigy János urhoz küldve.

Isten hozta! A keresett Dombzsigy János én vagyok, s van szerencsém itt egyuttal Kendefy Béla ügyvéd urat b mutatni.

az éjjeli órákban meghalt. Az ügy már a járásbírószá kezében van, ahol szigorú vizsgálat tárgyát képezi, vajon kit terhel a gondatlanság amiatt, hogy a szerencsétlen gyermek a gép etető lyukához felezeslett.

Az iparosok figyelmébe! Ámbár a szombathelyi kiállítás elsősorban gazdasági érdekek-lől létesült, mégis kívánatos, hogy azon iparosok, kik gazdasági eszközök és szerelvények előállításával foglalkoznak: iparuk termékeit minél nagyobb mennyiségben bemutassák. Legkivált szügyartók-nak, bogaróknak, kádároknak, lakatosoknak áll érdektükben, hogy versenyképességüket az ország gazdalközösége előtt bemutassák.

(Beküldetett.) **Bosznában első evang. templom.** Mult június hó 23-ik napján megváltó, lélekemelő, magasztos ünnepély volt a boszniai szörványban lakozó ev. testvéreinknek. Ugyan is — mint a klagenfurti prot. lap 13-ik számban olvassuk — ekkor lőn felszentelve Maglájban, hol derék huszárjaink közül lesben álló ellenség golyózátt anyai lete halálát, — az első sz. egyház nagy számu közönség jelenlétében. A halgatóság sorában sokan voltak Zágrábról, Prejodából, Banjalukából, Sarajevából. Ott volt a német eszásár képviselőtében Sarajevából a konzul Örczen Gusztáv; a banjalukai kormányzóság nevében Csarada Géza, a várparancsnok Kneust-Hrdlicska őrnagy és még számosan az előkelő körökbel, résztvevők az első prot. templombeli istentiszteletben. A felszentelési aktust a zágrábi hírnemes ág. hitv. bölcsész Dr. Kolatek — kinek fardhatatlan bulgár közreműködése hozta létre az egyházat — teljesítette német nyelven, miután a boszniai területen szörványosan élő protestánsok, levés kivételével bevándorolt németek, kiknek rég óhajtott szívbeli vágyaik Isten segédelmél betjes-dett. A templomi ünnepélyt az ottani nagybírtokos Ebeling Alfred ur ajándékozta. Díszes magas sudartornyos gotikus templomok építési költségeihez legutóbbi járult Vilmos németben császár. O felségés és az áldott „Gusztáv Adolf” világszerte ismeretes Egyetel bőkezűsége és testvéri szeretete. — Mult évi ápril 22-ikén tétetett le alapköve s így egy évi fáradalom, buzgó kitarítás s áldozatkészség lehetővé tette, hogy az okkupált tartományban is van már oszlopa Protestantizmusnak és van zászlaja az Evangéliumnak, fennem hirdtve ezek szellem, az erkölcs, a kor szellemű népevelés akadálytalan előbbrehaladását! Az új templom megragadó gyönyörű belszerkezettel bír, díszes oltár, remek oltár-képpel, — a szonoki szék, az orgona valódi mestermű, — az Istenháza, „Krisztus temploma”-nak nevezetett el. Vival, ercsak, floret! — Felitűnő, hogy e hír tudósítója nem említi, vajlon a felavató lelkész egy maga végezte a szentelési cultust, vajlon nem volt-e segédlele lelkésztársai közül? A templom-avatás rendszabályaink szerint csak pü-pök vagy esperes vagy ezek megbízottja által történhetik! A lapból azt se tudtuk kibiztítani, van-e lelkész az új maglaji egyházak? Valószínűleg még nincsen! Hova tartozik a zágrábi, — hova ez újonnan alakult gyülekezet? Horvátország metropolitánusában — a mint tudjuk — azelőtt 10-15 évvel keblekezett az ottani fényes egyház, van kitűnő szép temploma, emeletes nagy paplaka jeles iskolája; egy férfi és egy nő tanítóval ellátva, ezen egyházi épületek építetési költsége meghaladta az 50-60 000 frtyi öszeget, melynek orozslán-részetét a küllönli „Gusztáv Adolf egyetel” viselte nagylelkűen! Az istentisztelet nyelve német, az iskolában két nyelv divik: a német és a horvát.

„A négyülés kitűnő szonokát?” — kérde örömmel Szentgyörgyi és hévvel szorított kezét Kendefyvel, a ki meghajlít magát, mire Dombzsigy vévé át a szót:

Igazán jól mondja a közmondás, ha farkast emelgetnek, a kertek alatt lappang; épen most beszélgetünk a lehetőségről, hogy kapitány ur egyszer csak itt terem. Különb-n a bosszu út ugyis eléggé kifárasztotta kapitány urat, szobája rend-kezésére fog állani, pihenje ki magát s vacsorára tisztelje meg hazamat jelenlétével.

A kapitány megköszönte a szívelyes vendég-szeretetet s a belépő inassal távozott a kijelölt szobába. Dombzsigy még a kapitánnyal jött legények ellátásáról is gondoskodván, Kendefyvel távozott, értesíteni a várost a kapitány megérkezéséről.

Raggel talpon volt az egész város, az önkénytesek a főteren gyilkoskzták, a város lakoságának apraja-nagya ott mozogott föl és alá.

A mint Szentgyörgyi El-nér. Dombzsigy és Kendefy kirésztében a ténre megjelent, a hatalmas egtevőrel éljénzésben tört ki, mint a roppant számu nép folytatván, kalapokkal, kendőkkel intgettek feléje, jelezve örömmel, hogy „Isten hozza!”

Szentgyörgyi ennyi lelkesülés láttára hevesen szorított kezét kisérővel és csak annyit mondott megindulástól reszkető hangon: „Enyit nem merem reményleni, ügyünk nyerve van!”

(Folyt. köv.)

hétfő- és keddi napokon óriási vihar volt. Úgy a fővárosban, a Balaton vidéken, Komárom-, Veszprém-, Zala-, Győrmezőgyében, Szegeden, Satorjalaj-Ujhelyen, Debreczenben, Brassóban stb. a vihar mondhathatni orkanszerűleg lépett fel és tetemes károkat okozott.

— **A külföldről.** Gastainban egy, három tagból álló társaság a Glockner csúcsra akart felmenni, de kötelei nem voltak elég erősek s más felszerelése sem lévén, a turisták egyike magasszuszit, magával huzta a vele összekötött másik társát, kik aztán a mélységbe zuhanva, halálra zúzták magukat. — Boulanger francia generális az állam biztonsága ellen irányuló m-renyelt bünténye, — összeesküvés bünténye és 252,000 frank elikkasztása miatt vád alá helyezték. — Párisban idős orsz. képviselőnk egy része Carnot köztársasági elnököt tisztelteti, ki rendkívüli szíveséggel fogadta s hosszabb ideig beszélgetett velük. — Hirlopok szerint Natália volt szerb királyné legközelebb Jassyba érkezik és onnan ellátogat Bukarestbe; — Milán pedig hír szerint f. hó 22-én érkezik vissza Szerbiába. Két vagy három hétig marad Belgrádban. — Németország a hadsereget évenként 430 millió márkát költ. — A szerb rablók garázdálkodása pártatlan. Kiszela-Voda fürdőhelyet a vendégek uszgyóznál mind elhagyták, mert élték sinces biztosítva.

Gazdasági közlemények.

— **A halpikkely gyors leszedésére** a következő eljárást ajánlják: A halat m gölfűk által, hogy egyetlen egy szűrővel a kopolyfutdólk mögötti gerinczelvőt elválasztjuk az agyvelőtől, ekkor aztán egy ronggyal ledörzöljük a víg mődon megüstizogatjuk minden nyalkától. Végül a halat 2—5 másodpercre forró vízbe mártjuk s ekkor egy-két perc alatt könnyen elvégezzhetjük a leppikelyezést.

Nagy barackok úgy nevelhetünk, ha a gyümölcsöt akkor, midőn annak még első magja lágy, egy áinom pengésű éles késsel éppen a közepén keresztűrszúrjuk; — minek következtése az lesz, hogy a mag a gyümölcsben nem fejlődik tovább és az ez által megtakarított tápanyag a gyümölcs bízálására fordíttatik.

Humor.

— **A mi „jó” boraink.** Egy vidéki föld-birtkos m-n t be egy vendéglőbe s egy üveg bort hozott. Megízeli a bort s előszólván a pin-czer, kérdi hogy mi az a ? „Harminez krajczár” volt a válasz. A vidéki 60 krt tesz le s távozni akar. „Kérem uram — szól a pin-czer — harminez krajczárral többet adott.” „Haggya el barátom, — válaszolt az idegen, — a hátvaló pénz legyen azé, ki a megmaradt bort megissza. mert méltán megérdemli.”

Irodalom.

— **„Tankerületi Ertesítő”** az alati Vasvármegyében a kir. tanfelügyelő hiv. közleménye számára tanügyi évkönyv jelent meg Szombathelyen Rill József kir. tanfelügyelő szerkesztése alatt, mely a következőkben van bemutatva: „Mindenkébb érdekelőbb és elhasználatlanabb vált oly „Tankerületi Ertesítő” megindítása, melyben a kir. tanfelügyelő hivatalos közlemény nyírik elhelyezkedésük, kibírdetésük. — A „Tankerületi Ertesítő” célja Vasvármegyében a tankerület minden iskolaközsege, minden iskolafelügyelője, minden az 1876. évi 28. t. cz. 9. és 15. §-a értelmében fennálló helyi iskolai hatóság s az által minden iskola és tanító közt egyrészt, s a kir. tanfelügyelő közt másrészt léteíteni és fontartani, a kapcsolót, mely a népeveltség különféle tényezőit egybe fűzi. De célja ezen felül az is, hogy a tankerület iskolaközsegeinek alkalom nyujtassék arra, hogy megismerhessék a parlamenti, független, felelős központi kormány, nevezetesen a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium szándékait, intézkedését, rendelkezését s az ezekből kifolyó kötelességek teljesítését módját, lehetőséget, szükségességét. Izz ugyan, hogy e tekintetben a magas tanügyi központi kormány közege: a kir. tanfelügyelő és az iskolafelügyelő között a közvetítés szerepe az 1876. évi 28-ik t. cz. 3. §-a alapján az idegi, miniszteri iskola-látogatókra, meg a szakszerű vizsgálatnál megbízottakra, ezen felül a vármegye járási főszolgabírára hárulna; de mert a miniszteri iskola-látogató körök e tankerület területén még minenképpen mindentől szorosan a szakszerűságtól pedig az állam nyomozási pénzügyi helyzeténél fogva eddig nem lehetett kinevezni, és a főszolgabírák különben is saját hatáskörükben is túl vannak terhelve az adminisztráció mérétkén túli mag munkahalmával: kívánatosnak mutatkozott, legálabb megkíséríteni a „Tankerületi Ertesítő” megindításával azt, hogy a kir. tanfelügyelő ne csupán akkor, mikor iskolák látogatása céljából tess közzétart, hanem máskor is az év folyamánban közvetlenül érintkezék az iskolafelügyelő, helyi iskolai hatóságok- és tanítókkal; — a tankerület 500 iskoláján minden évben személyesen különben sem látogathatván meg, és cnyvi iskola beható vizsgálására — ha a tanfelügyelő az utazásnál egyebet sem tesz — legálabb is 3 év szükségesletvén. A „Tankerületi Ertesítő” évkönyv alakjában, lapszámozott és időköz nem köitöt röpvéken a szükséghez képest meggyedővel negyedévre vagy hónapnál-hözpára jut el hivatalosan ut az illetékesek kezébe. Szándékomb azonban ez

„Évkönyv”-ben a tankerület iskolaközsegeit is felsorolva, az iskolai hatóságok és tanítók névtárát, lehetőleg az egyes iskolák történetét és fejlődését is az iskolafelügyelő és az iskolafelügyelő közösen szolgáló kötelességnek, igen tudni érveidni, ha az iskolafelügyelő, illetőleg helyi iskolai hatóságok ebbeli szándékomban az által támogatnának, ha a nyomtatás költségeinek legalább részben való fedezéséhez évenként egy-egy frtal járulnának, mely esetben az „Évkönyv” minden évben 10-12 nyomtatott ivnyi terjedelemben járhatna az iskolák birtokába, hol az az évek folyamán bizonyára értékes gyűjteményébe szaporodnék. Hazaírti üdvözléttel: Szombathely, 1889. évi június 16-án. A kir. tanfelügyelő: RILL JÓZSEF.”

Szerkesztői üzenetek.

— **K. J.** A levélből redesen spanyolfalat, tapátokat, kályhaellenzőket stb. szoktak készíteni. A hozzáknak beklődött leveleket értékesítjük s a befolyt összeget a „Muraszombat-járási tanítóköz” árvaházalajja részére adjuk; tehát csak gyűjtősen, mert ezzel is jó szolgát árulja el. — **K. R.** urak. Köszönettel vettem, fél fogom használni. — **K. K.** urak. Sajnáljuk, hogy — mivel elkéste érkezett és e tárgyban szük terelkőbb — mert rövid közlemény már előzőleg nyomda alá adott — csak részben használhattuk föl.

Kiadói mondánivalók.

— **Tek. Obál Mihály** korjörgey urnak H i d e g k u t. 1889. december 31-ig előjegyztek.

A nap és éj hossza. Piaczi árak.

Juli	A nap		A hold	
	nyug-szik	kel	kel	nyug-szik
21	4.31	7.41	0	2.5
22	4.32	7.40	0.28	3.8
23	4.33	7.39	0.53	4.8
24	4.34	7.38	1.31	5.6
25	4.35	7.37	2.10	6.1
26	4.36	7.36	2.55	6.50
27	4.37	7.35	3.48	7.31

Muraszombat, 1889. év jul. 20-án.

Buza mm. 7	— 10
Rozs	5.20 5.30
Zab öreg	6.40 6.60
Hajdina	— — —
Köles	— — —
Lóher-mag	— — —
Kukorica	— — —

Adolf Neuman.

Vasuti menetrend.

Reged-ből Spielfeldnek

indul reggel 4 óra 30 perczkor és odár 6 óra 14 perczk.
délelőtt 10 „ 25 „ „ 12 „ 29 „
délután 4 „ 15 „ „ 6 „ 03 „

Spielfeldről Regedébe

indul reggel 7 óra 30 perczkor és ideér 9 óra 12 perczk.
délután 6 „ 45 „ „ 8 „ 37 „

HIRDETÉSEK.

1009/89. sz. Árverési hirdetményi kivonat.

A muraszombati kir. járásbírósg mint tekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy Nagy Jenő tiszti ügyész végrehajthatónak Szevekö Ferenccz boldoghegyi lakói végrehajtást szenvedő elleni 22 frt 38 kr. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a szombathelyi kir. törvényszék (a muraszombati kir. járásbírósg) területén lévő Bodohegy községben fekvő, a bodohegyi 46. sz. tjkvben A. I. 1—3. §-6. sorsz. al. 21. házzs. ingatlanokra az árverést 389 frtban ezenmel megállapított kiáltással árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1889. évi augusztus 9-ik napján** délelőtt 10 órakor Bodohegyen a községbíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltási áron alól is eladtni fog.

Árverési szándékok tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 38 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. tez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a muraszombati kir. járásbírósg mint tekkönyvi hatóságnál 1889. április hó 3. napján. KOVÁCS, kir. aljbíró.

Szolid kereset!

Állandó tartozkodású egyéneket keresünk, kik hajlandók képviselőségünket elvállalni és a törvény által engedélyezett sorsjegyeket reszletítés mellett elárúsnítani. Magas jutalék biztosítva. — Ajánlatok intézendők:

May, Elfer és Adler,

bank- és váltó-üzlet, Budapestben.

1135/89. szám. Árverési hirdetményi kivonat.

A muraszombati kir. járásbírósg mint tekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy Nagy Jenő tiszti ügyész végrehajthatónak, Vesszian Keresztelek és Francziska végrehajtást szenvedő elleni 13 frt 68 kr. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a szombathelyi kir. törvényszék (a muraszombati kir. járásbírósg) területén lévő, az uriszkói 11. sztkvben A. I. alatt felvett 21. házzsámu ingatlanból egyhatod részre az árverést 464 frtban ezenmel megállapított kiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1889. évi augusztus hó 12. napján** délelőtt 10 órakor Uriszéken a községbíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltási áron alól is eladtni fog.

Árverési szándékok tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékat vagyis 46 frt 40 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatti kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a muraszombati kir. járásbírósg mint tekkönyvi hatóságnál 1889. évi április hó 11-én. KOVÁCS, kir. aljbíró.

Szíves tudomásul!

Tisztelettel alulírottakn van szerencsém magamat ajánlani

férfi-, női- és gyermek-czipők

minden alakbani és bármily minőségű bőrbn való elkészítésére. Mérték szerinti megrendelések, valamint javítások, olcsó árban és csinos kivitelben a legelőbb idő alatt teljesíttetnek. Minél számosabb szíves megrendelésért esd

Teljes tisztelettel

Sipos Ferencz,
cipész Regedében.

Mária-czelli gyomorcsépppek,

jeles hatású gyógyszer a gyomor minden bánatmai ellen és fellümulhatlan az étvágyhiány, gyomorgyengeség, rossz szaga lehellet, szelek, savanyu felbőfőzés, kólíka, gyomorhurut, gyomorgégés, hgykö-képződés, túlságos nyálka-képződés, sárgaság, andor és hanyás, főfájás (ha az a gyomorból ered), gyomorgörög, székszorulat, a gyomornak túlterheltsége étel és ital által, gilisztá, lép- és májbetegség, ugyszintén arany-eres bánatmai ellen.

Egy üvegcsé ára használható utasítással együtt 40 krt.

Központi szétküldési raktár nagyban és kicsinyben:

BRADY KAROLY

„az órangyalhoz” címzett gyógyszerárban Kremzterben, Morvaországban.
Kapható Muraszombatban: BOLCS BELA gyógytárban a „Magyar Koronához,” valamint az ország minden gyógytárában. (45. 52—10)

Kérelem.

Mint a bathyányfalvi uradalomnak sok éven át volt

kertésze

a m. t. kert-tulajdonosokhoz azon tiszteletteljes kérelmet bártorkodom intézni, hogy: ha esetleg új kertet telepíteni, — a meglevőt átalakítani vagy más egyéb kertészeti munkálatokat teljesíttetni óhajtánának, szíveskednének alulírottához fordulni, ki ezeket jutányos feltételek mellett átvállalom.

Tisztelettel

Frida Ferencz,

kertész Muraszombatban.